

Sviatok Narodenia Panny Márie

Sviatok Narodenia Panny Márie patrí medzi najstaršie starokresťanské mariánske sviatky. Vznik tohto sviatku bol dôsledkom teologickej reflexie na dvoch významných celocirkevných konciloch v Efeze (r. 431) a Chalcedone (r. 451), kde sa zdôraznila úloha Panny Márie ako Božej Matky (grécky: *Theotokos*). Už samotný názov slávnosti (gr. *Genesision tes Theotoku*, lat. *Nativitas Sanctae Mariae Matris Dei*) od najstarších čias poukazuje na túto významnú súvislosť. Termín slávnosti – 8. september – je spojený s udalosťou posvätenia chrámu svätej Anny v Jeruzaleme, ktorý bol postavený okolo roku 550 cisárom Justiniánom I. vedľa Ovčej brány (Betesda).¹

Podľa starej tradície, ktorú v roku 603 dosvedčuje jeruzalemský patriarcha Sofronius, tento chrám stál na mieste rodného domu Panny Márie.² Všeobecné presvedčenie, že sa Panna Mária narodila

práve 8. septembra, vyjadruje aj hymnus Romana Meloda, diakona pôsobiacého

Príhovor starostu obce

Milí občania!

Obecné zastupiteľstvo obce oznamuje Vám, že k dnešnému dňu sa previedla výstavba kanalizácie a vodovodu na Novej ulici v sume cc 2 mil. Sk. S výstavbou sa bude pokračovať po prísune ďalšej dotácie.

Od pondelka sa začne s výstavbou cesty od p. Kapustu smerom k Obecnému úradu, ďalej asfaltovaním cesty od Kaplnky Sv. Kríža, výstavbou operného múru pri p. Kopaňovi. Na uvedené akcie sú vyčlenené peniaze zo Štátneho rozpočtu 618 tis. Sk a vlastné zdroje vo výške 155 tis.

V tomto čase sa realizuje plynofikácia kultúrneho domu a kuchyne. Ďakujeme všetkým občanom, ktorí sa zapojili do upratovania miestnej komunikácie po uvedenej akcii.

Ďalej ďakujem všetkým, ktorí sa zapojili do separovaného zberu odpadu a prosím ostatných, aby sa pripojili k uvedenej akcii. Občania, ktorí potrebujú konvy na odpad, nech sa prihlásia na Obecnom úrade.

Na záver Vám prajem príjemné prežitie odpustovej slávnosti a hlboký duchovný zážitok

Dzurilla Viktor
starosta obce

okolo roku 500 v Konštantínopole.³ Nájazdy Peržanov (r. 614) a hneď nato Arabov (r. 638) prispeli k tomu, že chrám svätej Anny bol zničený. Dnes na tomto mieste stojí kostol svätej Anny, ktorý postavili križiaci, nadväzujúc na starú tradíciu.⁴

Na Západ sa tento sviatok dostal na začiatku 7. storočia vďaka du-

chovným – kňazom a rehoľníkom zo Sýrie a Palestíny, ktorí utekali pred inváziou islamu. Ich útočiskom sa stal hlavne Rím, odkiaľ máme prvé písomné svedectvá o slávení sviatku Narodenia Panny Márie na Západe. O zavedenie tohto sviatku sa zaslúžili pápeži pochádzajúci z Východu, medzi nimi Sergius I. (687–701), ktorý ustálil spôsob jeho slávania. Podľa tohto poriadku slávnosť sa začínala procesiou z kostola svätého Hadriána do baziliky *Santa Maria Maggiore*.⁵

V 8. a 9. storočí sa slávnosť Narodenia Panny Márie rozšírila po celej západnej a strednej Európe a to prostredníctvom liturgických kníh, hlavne *Martyrológia* sv. Bědu Ctihodného a *Gregoriánskeho sakramentára*. V roku 1245 pápež Inocent IV. pridal k sviatku oktávu, čo znamenalo, že jeho slávenie sa predĺžilo na celý týždeň. Slávnosť mala charakter prikázaného sviatku (*festum fori*), teda v ten deň sa nepracovalo a veriaci mali povinnosť zúčastniť sa na svätej omši.⁶

V roku 1955 pri reforme rímskeho kalendára Narodenie Panny Márie dostalo charakter neprikázaného sviatku bez oktávy a vigílie.⁷

Ikonografia Narodenia Panny Márie čerpá námety na jednej strane z Narodenia Krista alebo Jána Krstiteľa, na druhej strane zasa zo správ o živote Panny Márie v Protoevanjeliu Jakuba.

Obraz J. Adama z roku 1930, nachádzajúci sa vo farskom kostole v Klčove nadväzuje na najstaršie zobrazenia aké dnes poznáme. Tento motív sa snaží zobrazit' atmosféru starodávnej izby, v ktorej sa odohráva pôrod. Anna sedí na úzkom lôžku z dieťaťom na rukách, dve slúžky v pozadí pripravujú prvý kúpeľ pre novorodeniatko. Babica, ktorá na najstarších obrazoch tohto typu nesie Anne jedlo, na klčovskom obraze vyberá plienky z akejsi truhlice. Joachim, na tomto obraze v postoji prorockého unesenia, nám pripomína postavu Zachariáša z udalosti narodenia Jána Krstiteľa. V starších kompozíciách Joachim vychádza z hornej siene, alebo sa nachádza vo vedľajšej komnate podobnej pastofóriu. Celá udalosť sa odohráva akoby v nejakom posvätnom priestore. Najstaršie zobrazenia tohto typu sa nachádzajú napr. v Petrohrade (6. stor.), v Ríme na freske v Santa Maria Antiqua (8. stor.) alebo vo forme miniatúry v gréckom rukopi-

se z roku 1025, ktorý sa dnes nachádza vo Vatikánskej knižnici.⁸

Pre ľahšie pochopenie obrazu treba siahnuť do apokryfného spisu, známeho pod menom *Jakubovo protoevanjelium*. Autor sa vydáva za apoštola Jakuba mladšieho, príbuzného Pána Ježiša. O narodení Panny Márie sa od neho dozvedáme, že Joachim a Anna, rodičia Panny Márie, mnoho trpeli pre neplodnosť, ktorú Izraeliti považovali za známku nešťachetnosti a za zjavný dôkaz Božej kliatby. Tu má svoj pôvod vlna pohrdania, ktorá neúprosne zožiera neplodných ľudí.

Prešlo už 40 rokov manželstva, a nebolo vidno ešte nijaké ovocie. Nielen že ho nebolo, ale bolo by bývalo už i pochabosťou ho ešte očakávať. Jedného dňa sa odobral Joachim do Chrámu, aby tu Pánovi predniesol svoju obvyklú dvojnásobnú obeť, jednu za seba a druhú za národ. Ale Najvyšší kňaz, akýsi Ruben, sa obrátil k nemu s týmito slovami: „Ty nie si hoden obetovať svoje dary, lebo si Pánovi neoddal ešte plod prvorodeného, ako to robieval Izrael.“ A bol surovo odbitý. Veľmi ľahko si môžeme predstaviť, koľká bolesť zasiahla nášho svätca a aký rumelec musel zaliať jeho tvár, keď sa videl takto verejne odvrhnutý. Tak bolestne sa ho to dotklo, že nemal smelosti vrátiť sa domov a ukázať sa na oči Anne, len aby ju svojim bôľom a svojou hanbou neprivedol ešte do väčšieho súženia. Skúmal knihy a pokolenia kmeňov izraelských a presvedčil sa, že naozaj len on bol jediný, ktorý nepriniesol plod prvorodenstva. Rozhodol sa teda utiahnuť sa do samoty na vrchu, ktorý bol jeho vlastníctvom, a tu sa oddával modlitbe a pôstu počas 40 dní a 40 nocí, čím vyplnil obdobie židovských veľkých pôstov. A v pustatine si vravieval: „Nebudem nič jesť a nebudem nič piť, lebo len modlitba bude mojim pokrmom.“ Anna zasa, keď sa dozvedela, čo sa prihodilo, cítila sa tiež ešte ubolenejšia a utrápenejšia a doma sa modlievala, aby aj jej Pán dožičil syna, ako to doprial ostarnutej a neplodnej Sáře; sľubovala pritom, že ho zasväť Božej službe v chráme.

Modlitba oboch bola vyslyšaná: anjel zvestoval Joachimovi, že Pán dá jeho manželke Anne túžený plod prvorodenstva, a anjel odchá-

dzal s týmto istým posolstvom zároveň k Anne.

Joachim z povďačnosti priniesol Pánovi desať baránkov, dvanásť teliat a sto kozlov, všetko čistých a bezchybných, ako to u Židov bývalo zvykom. A pokoj i jas vstúpili do duše týchto privilegovaných dietok Božích, ktoré sa takýmto spôsobom, bez toho, žeby o tom sami boli vedeli, pripravovali na veľké veci, totiž darovať svetu Matku Božiu.

Keď nadišiel čas, Anna porodila očakávané dieťa, ktoré dostalo meno Mária; meno, ktoré bolo potvrdené o rok neskoršie, vo veľký deň, keď Joachim usporiadal veľkú slávnosť za účasti ľudu, predstaviteľov národa, učiteľov a kňazov.

Pri tejto príležitosti kňazi predniesli takúto modlitbu: „Boh našich otcov nech požehná toto dievča a nech mu dá meno, ktoré budú oslavovať všetky pokolenia.“ A ľud zborovo odpovedal: Amen.“ Potom dievčatko priniesli ku kňazom, ktorí mu žehnali slovami: „Bože slávy, zhliadni na toto dievča a zahŕňaj ho požehnaním, ktoré nech sa nikdy nepreruší“.⁹

Do tejto apokryfnej histórie nadväzujú ešte vo väčšej miere byzantské ikony.

ThLic. Rastislav Adamko, kaplán

¹ KOPEĆ, J. J.: *Bogarodzica w kulturze polskiej XVI wieku*. Lublin : Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 1997, s. 155.

² O'DONNELL, CH.: *Slávine s Marií. Matka Boží v liturgii*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1996, s. 138.

³ ADAM, A.: *Liturgický rok. Historický vývoj a současná praxe*. Praha : Vyšehrad, 1998, s. 206.

⁴ KOPEĆ, J. J.: s. 156.

⁵ O'DONNELL, CH.: s. 138.

⁶ KOPEĆ, J. J.: s. 158.

⁷ ADAM, A.: s. 206.

⁸ KOPEĆ, J. J.: s. 175.

⁹ ROSSINI, G.: *Život Panny Márie*. Trnava : Kon-press, 1993, s. 35-36.

Sviatosť birmovania

V našej farnosti, ktorá trvá len tri roky, sa 6. mája 2001 po prvý krát konala sviatosť birmovania.

Kandidáti na túto sviatosť sa pripravovali dva roky pod vedením Doc. ThDr. Amantia Akimjak, PhD. a sestry Petry - Mgr. Marty Oravcovej.

Sviatosť im udelil otec biskup Mons. Andrej Imrich. Okrem duchovnej prípravy sa naši kandidáti aktívne zapojili aj do liturgie. Prvé čítanie čítala Miroslava Vozárová, žalmy spievala Jana Gallovičová, druhé čítanie čítal Lukáš Fabián a prosby Andrea Dzurillová.

Homíliu povedal otec biskup, kde zdôraznil, že pri tejto sviatosti birmovania sa kandidáti stavajú dospelými kresťanmi, a preto im zdôraznil, že majú v živote uplatňovať spravodlivosť a lásku. Toto dokážeme jedine s Duchom Svätým a tak zavládne medzi ľuďmi pokoj.

Obetné dary niesli taktiež birmovanci. Túto krásnu liturgickú slávnosť doplnil náš farský spevokol.

Po prijatí Ducha Svätého všetci birmovanci v sprievode s otcom biskupom a našim duchovným otcom prišli pred budovu fary.

Sestra Maximiliána

Narodeniny

Blahoželáme Vám sv. rodičia Joachim a Anna, že Boh si vás vyvolil darovať ľuďom Matku nášho Pána.

Mária slávime Tvoj sviatok ročity, máš slávne narodeniny, celý svet radosť pocíti nad dcérou slávnej rodiny.

Dobré deti k narodeninám svojej matky nielen blahoželajú, ale prinesú jej dary, ktoré ju potešia a uistujú o svojej láske.

Aj my tu v Klčove oslavujeme narodeniny našej nebeskej Matky, veď ten chrám, ktorý nám jasne hovorí o veľkej úcte a láske akú mali naši už nebohí rodáci k Božej Matke. Ich želanie je: miluj Máriu Božiu Matku, ktorá každého z nás prijala za syna a dcéru. Je teda i naša Matka. Jej prímluva je u Pána Boha najsilnejšia.

A ako prišiel k nám Ježiš, Boh v ľudskom tele skrze Máriu, tak príde me i my k Bohu skrze Máriu.

My, klčovskí rodáci máme Máriu viac milovať, lebo Ona nám cez stáročia ukazovala väčšiu lásku a ochranu vo všetkom. Ju teší, keď sa k nej utiekame v našom chráme i v našich rodinách v radoostiach i ťažkostiach. Pretekajme sa teda v láske a nasledovaní čností našej nebeskej Matky a budeme vždy viac a až hmatateľne cítiť jej materskú ochranu a pomoc. Mária, Bohom vyvolená a obľúbená, plná milosti, vypros nám milosť poznania zmyslu a cieľu nášho života: Pána Boha poznávať, Jeho milovať, Jemu slúžiť ako si to robila Ty naša mama, lebo v tom jedinom je a bude naše časné i večné šťastie. To je pravá múdrosť srdca, žiť pre Boha. On je a bude naša večná blaženosť, ktorú Ty už teraz máš a nás tam čakáš.

sestra Barbora

Sviatosťný život vo farnosti Klčov v roku 2001

Sviatosť krstu prijali:

- Mária Čonková
- Dagmar Gembická
- Matúš Pollák
- Lívia Bukšárová
- Samuel Berko
- Kristína Blahovcová
- Marek Pollák
- Jana Lacková
- Veronika Rovderová

K prvému sv. prijímaniu pristúpili:

- Adam Dobrovič
- Milan Horváth
- Ondrej Pollák
- Dominika Ilčinová
- Lucia Polláková
- Gabriela Kyseľová
- Júlia Gallovičová
- Katarína Kvasňáková

Sviatosť birmovania prijali:

- Lucia Babíková
- Martina Dudžáková
- Daniel Ďumbala
- Dárius Dzurilla
- Andrea Dzurillová
- Anna Dzurillová
- Alžbeta Dzurillová
- Lucia Dzurillová
- Ján Dzurilla
- Adriana Fabianová
- Miroslava Fabianová
- Lukáš Fabian
- Lukáš Gallovič
- Jana Gallovičová

- Eva Horváthová

- Zdena Horváthová
- Magda Hutyrová
- Jozef Kapusta
- Michal Kapusta
- Branislav Kolačkovský
- Ján Kolačkovský
- Lukáš Novák
- Mária Nováková
- Branislav Olekšák
- Miloš Ondruš
- Jozef Ondruš
- Veronika Ondrušová
- Tomáš Pollák st.
- Tomáš Pollák ml.
- Dávid Pollák
- Miroslava Vozárová
- Martin Wágner

Sviatosť manželstva uzavreli:

- Marcel Dzurilla a Marcela Dzurillová
- Peter Huďák a Alena Šurcová
- Roman Lacko a Beáta Horváthová
- Peter Dzurilla a Jana Dzurillová

S nádejou na stretnutie sa vo večnosti sme sa rozlúčili s veriacimi:

- Ján Kamenický (+17.1.2001)
- Dominika Pijaková (+20.4.2001)
- Mária Tancošová (+11.5.2001)

Výlet s mládežou

Stalo sa už dobrou tradíciou, že každé leto organizujeme farský výlet. Tento-krát sa ho zúčastnila naša mládež.

Po školskom roku bolo načase, aby sme si oddýchli, načerpali síl a nahriali sa slnečnými lúčmi. Boli sme na fare v Likavke pri Ružomberku, kam sme pricestovali autami s p. farárom a sestričkami a navštívili sme aj Bešeňovu, kde nám prialo počasie a dobre sme sa vyhriali. Boli tam aj športové aktivity, kde si mládež prišla na svoje. Na výlete sme načerpali veľa duchovných aj telesných síl, aby sme začali nový školský rok. Späť sme sa zнова vrátili osobnými autami s p. farárom, kaplánom a sestričkami.

sestra Petra

Včelársky kútik

Tak ako každý rok, aj tohto roku sa v Klčove na ihrisku uskutočnila „včelárska nedeľa“ pri Regionálnom spolku včelárov Slovenska. Pri zrode tohto regionálneho staronového spolku včelárov Slovenska, stáli najmä Ján Kalafút st., Ján Pijak st., Imrich Glevický a mnoho ďalších. O jeho dobrom fungovaní v dnešných, nie príliš štedrých časoch svedčí aj fakt, že sa stále rozrastá a priberá aj ďalších nových členov z okolitých dedín, a dokonca aj miest. Naš spolok má dnes už 34 členov a obhospodaruje cez 600 úľov. Včelárska nedeľa bola spojená s podávaním guľášu. Na posedenie s nami boli pozvaní aj pán kaplán a rehoľné sestry z tunajšej fary. Aj keď sú zaneprázdnení návalom práce, predsa si našli čas a podporili nás v dobrej veci, ktorá je osožná nielen nám včelárom, ale dovolím si tvrdiť, celej spoločnosti. Veď popri produkcii medu, vosku, peľu, propolisu, včelích žihadli (vyrábajú sa z nich lieky), materskej kašičky včela vykonáva aj opeľovaciu činnosť, ktorá, len v rámci Slovenska, sa odhaduje na niekoľko miliárd Sk. V opeľovacej činnosti má včela nezastupiteľnú úlohu. V poslednom období sa čoraz viac hovorí o včele medonosnej ako o bioindikátore životného prostredia, v ktorom žijeme. Kde sa včielkam darí zrejme je aj príroda v norme. Za bývalého

režimu v mnohom ostalo len pri slovách. Dnes sa vyžadujú skutky. Máme dosť zdevastované životné prostredie, o morálke ani nehovoriac. V mnohom by sme sa mali priučiť od pracovitých včielok. Včela nepozná únavu, drie od rána do večera, dokonca aj v noci, keď je v úli, stále pracuje. Zdrieme si iba na hodinku, na dve. Jej život končí vysilením buď v úli alebo niekde v prírode, keď ju zastihne nečas, búrka. Najkratšie žijú lietavky, ktoré zbierajú nektár, peľ, propolis alebo medovicu.

APROPO niečo o mede:

Medov je viacej druhov. V zásade ich rozdeľujeme na 2 skupiny:

1. Medy rastlinného pôvodu napr. agátový, malinový, vresový, repkový a mnoho iných. To sú jednodruhové medy, ktoré včely vyrábajú z nektáru prineseného z kvitnúcich rastlín. Samozrejme sú aj zmiešané, hovorí sa im kvetové medy. Med vie vyrobiť iba včela. Ona do nektáru ešte vylučuje enzýmy, produkty slinných žliaz, ktorými ho chemicky upravuje. Len v prírode je známych okolo 30.000 enzýmov, ktoré sú potrebné pri rôznych chemických reakciách v našom tele - sú to skôr bio-reakcie potrebné na správnu funkciu nášho tela.

2. Medy živočíšneho pôvodu. To sú tzv. medovicové medy. Produkujú ich vošky - maličké organizmy, ktoré žijú na ihličnatých, ale aj na listnatých stromoch a napichávajú mladé výhonky stromov. Každým stromom prúdia látky potrebné k ďalšiemu rastu stromu - živiny z koreňov a fotosyntézy. To je vlastne potrava pre vošky. Produkt ich metabolizmu je medovicica. A ich výlučky zbierajú včely a mravce. Takto vznikajú medy tmavé. Väčšina ľudí chce tmavé medy. Lenže nato, aby bola medovicica a aby jej bolo veľa, sa musia vošky premnožiť, a na to zas potrebujú počasie. Teplé noci, sparno, vlhko. Tohoročné lejaky zrejme úplne zlikvidovali kolónie vošiek, takže medovicice bude málo. O medovicových medy majú veľký záujem obchodníci, lebo ich je nedostatok na trhu. A naopak naši poľnohospodári stavili na repku olejnú a stále rozširujú svoje plochy, lebo sa im to finančne oplatí a včelári majú zase viac repkového medu, ktorého predtým toľko nebolo. A včela donesie len to, čo je v prírode. Každý med je zdravý a je veľmi prospešný pre ľudský organizmus, aby fungoval tak ako má.

Med nie je sladidlo, ale je potravinu. Preto by sme ho mali používať každý deň. Veď Slovensko patrí k štátom v Európe, ktoré majú najnižšiu spotrebu medu. Nie nadarmo sa hovorí „Med - polovica lekárne doma“. Veď, ruku na srdce, bez koľkých zbytočností by sme sa zaobišli aj keď nie sme bohatí? Ľudstvo sa už teraz vracia k prírode, k prírodným potravinám, aj keď sa asi bez chémie nezaobídeme. Med blahodárne vplýva na ľudský organizmus, vrátane nervovej sústavy. Je to dokázané o tom niet pochýb.

Kryštalizácia medu je jeho prirodzená vlastnosť. Rôzne druhy medu kryštalizujú za rôznych čias. Záleží to od pomeru fruktózy a glukózy v mede. To sú vlastne jednoduché cukry, ktoré sú ľahko stráviteľné a nezaťažujú tráviacu sústavu. Najrýchlejšie kryštalizuje repkový med, ale to nie je na škodu. Stačí ho zohriať v teplej vode, ale teplota by nemala prekročiť 45°C, lebo vyššou teplotou sa už rozkladá vitamín C (kyselina askorbová), ktorý dennodenne náš organizmus potrebuje. Tento vitamín je obsiahnutý nielen v mede, ale aj v iných potravinách, hlavne v ovocí a zelenine. Snažme sa jesť často liek prírody - včelí med.

Berme si teda príklad z malej usilovnej včeličky, ktorá nehľadá na seba, ale na svoje spoločenstvo a usilovne pracuje aj keď jej niekto stokrát zničí dielo, znovu ho postaví - má to zrejme v génoch.

Nás, ľudí, Stvoriteľ povolal k vyšším cieľom a aj k tomu, aby sme ho poznávali cez jeho nádherné a udivujúce diela, medzi ktoré patrí aj včela medonosná.

Dedičstvo otcov zachovaj nám Pane.

Ján Pijak